

Zorgprogramma Ouderen

Zo helpen wij
mensen verder

's Heeren Loo wil de zorg aan mensen met een beperking optimaliseren. Daarom werkt 's Heeren Loo met zorgprogramma's waarin we aangeven wat we belangrijk vinden in de zorg en hoe we dit met begeleiding en behandeling vormgeven. Naast een zorgprogramma basis zijn er ook zorgprogramma's voor specifieke cliëntgroepen met een vergelijkbare en intensieve hulpvraag. Dit is de samenvatting van het zorgprogramma voor ouder wordende mensen met een beperking.

Ouder wordende mensen met een beperking

Mensen met een verstandelijke beperking worden steeds ouder. Bij mensen met een verstandelijke beperking hangt de leeftijd waarop het proces van veroudering start samen met de aard en ernst van de beperkingen. Gemiddeld genomen begint het proces van veroudering bij hen vanaf vijftig jaar. Bij bijvoorbeeld mensen met het syndroom van Down en mensen met een ernstige (meervoudige) beperking begint het proces van veroudering al eerder. Er zijn verschillende manieren om naar ouder worden te kijken. Wij zien het ouder worden als een natuurlijk onderdeel van de levensloop. Wij kijken door deze bril naar de veranderingen op fysiek, psychisch, sociaal en spiritueel welbevinden. Bij het signaleren van veranderingen en het leren hiermee om te gaan, sluiten we aan op de wensen en behoeften van de cliënt.

Uitgangspunten voor goede zorg

Ouder worden gaat bij iedereen anders. Het is een dynamisch proces. Het is belangrijk om hierbij steeds af te stemmen op de individuele wensen en behoeften van de oudere. De visie van 's Heeren Loo voor ouder wordende cliënten is beschreven in het ondersteuningshuis voor ouderen met een verstandelijke beperking, '[het Ouderenhuis](#)'. Het Ouderenhuis bestaat uit een fundament, pijlers en doelen.

Het fundament: menselijke behoeften

Een multidisciplinaire benadering vanuit vier dimensies is een voorwaarde voor goede ondersteuning in/van de menselijke behoeften van mensen met een beperking. Iedere vraag van de ouder wordende mens start vanuit een samenspel van deze vier dimensies. Dit is de bril waardoor we kijken. De dimensies zijn:

Versie 10 2024

- 1) *Fysiek welbevinden*
Dit gaat over een goede lichamelijke gezondheid, waarbij aan alle basisbehoeften van het lichaam wordt voldaan.
- 2) *Psychisch welbevinden*
Dit gaat over gevoelens van tevredenheid, geluk en over kwaliteit van leven.
- 3) *Sociaal welbevinden*
Dit gaat over de behoefte om erbij te willen horen. En over het voorkomen van eenzaamheid.
- 4) *Spiritueel welbevinden en zingeving*
Dit gaat over de betekenis die we aan gebeurtenissen geven en over wat ons leven écht de moeite waard maakt. Dat kunnen alledaagse dingen zijn zoals samen koken. Maar het kan ook gaan over levensvragen

De pijlers

Er zijn drie pijlers in het Ouderenhuis: levensverhaal, samen en vitaliteit. Deze pijlers beschrijven de behoeften van de ouder wordende cliënt.

Doelen

Vanuit de pijlers geven we richting aan het omgaan met levensfase veranderingen, het aanpassen van de omgeving en een betekenisvolle daginvulling. Dit wordt uitgewerkt in het perspectief en individuele doelen in het ondersteuningsplan van de ouder wordende cliënt.

Samen vormgeven aan zorg

Prettig ouder worden staat centraal in het vormgeven aan zorg aan ouder wordende mensen met een beperking. De zorg is gericht op:

- Preventie (denk aan leefstijl, vallen, eenzaamheid)
- Het behoud en herstel van gezondheid en functioneren
- Het aanvaarden van verlies en/of achteruitgang
- Kwaliteit van leven

Per cliënt wordt het aanbod afgestemd op zijn zorgbehoefte. De zorg aan kan zich richten op ondersteuning in de leefomgeving, op methodische behandeling en begeleiding en op specialistische behandeling.

Ondersteuning in de leefomgeving

De leefomgeving is de omgeving waar de oudere woont, werkt of dagbesteding heeft of waar hij zijn vrije tijd doorbrengt. In de leefomgeving is aandacht voor:

1) *Steun en responsiviteit*

Om goed aan te kunnen sluiten is het belangrijk om goed te kijken naar wat de ouder wordende cliënt aankan. Verder heeft de begeleiding een belangrijke rol in het opmerken van veranderingen in de lichamelijke conditie, de gemoedstoestand of het gedrag van de cliënt.

2) *Groei en ontwikkeling*

Werk en dagbesteding worden aangeboden op verschillende locaties. De keuze voor de locatie is afhankelijk van de zorg- en activiteitenvraag, het (leef)tempo en de belasting van overgangsmomenten van de cliënt.

3) *Een dagelijks ritme*

Het dagelijks ritme moet aansluiten bij de mogelijkheden en behoeften van de ouder wordende cliënt. Deze mogelijkheden en behoeften kunnen erg wisselend zijn. Daarom wordt het dagritme bepaald door wat een cliënt op dat moment (aan)kan.

4) *Sfeer in de leefomgeving en onderlinge interacties*

De begeleiding is gericht op het stimuleren van plezierige contact met andere cliënten en met belangrijke anderen. En op het ondersteunen bij rouw en levend verlies.

5) *Overige aandachtspunten*

Het aanbieden van een gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving, is belangrijk om leefstijl gerelateerde aandoeningen, zoals overgewicht en diabetes, zoveel mogelijk te voorkomen. We hebben ook aandacht voor het inrichten van de fysieke leefomgeving. Deze moet aansluiten op het ouder worden.

Methodische behandeling en begeleiding

Wanneer de cliënt ouder wordt, hanteren we de visie op prettig ouder worden, 'het Ouderenhuis', voor zowel behandeling als begeleiding. Deze visie kan worden gecombineerd met andere methodieken, zoals Triple-C of Perspectief. Daarnaast zetten we interventies in zoals Validation, Snoezelen en Realiteits Oriëntatie Training (ROT).

Specialistische behandeling

Om inzicht te krijgen in de zorgbehoefte van de ouder wordende cliënt, kunnen artsen, gedragswetenschappers en paramedici diagnostisch onderzoek uitvoeren op verschillende gebieden. Zij bieden ook behandeling. Ook

vaktherapeuten en geestelijk verzorgers zijn belangrijk voor de ouder wordende cliënten.

Organisatie van zorg

Om de zorg samen vorm te geven volgens onze uitgangspunten hebben we als organisatie aandacht voor:

Individuele zorgafspraken

Specifiek voor ouder wordende cliënten is er altijd aandacht voor proactieve zorgplanning. De arts VG doet in deze fase van het leven met de gedragswetenschapper, begeleider, wettelijk vertegenwoordiger en indien mogelijk met verwanten en de cliënt aan proactieve zorgplanning (Advanced Care Planning). Wanneer een cliënt niet meer kan genezen van een aandoening of de levensverwachting beperkt is, start de palliatieve fase. Palliatieve zorg richt zich op kwaliteit van leven en niet meer op de levensduur. Zie hier ons [beleid](#).

Een passende context voor iedere cliënt

We zoeken voor iedere cliënt een passend plek die past bij de ondersteuningsbehoefte. Bij ouder wordende cliënten wordt altijd eerst gekeken of er aanpassingen in de eigen woning gedaan kunnen worden. Als een cliënt meer aanpassingen of zorg nodig heeft dan past bij het profiel van zijn huidige woning, kan het nodig zijn om te verhuizen naar een plek met betere mogelijkheden of meer expertise.

Samenwerken aan goede zorg

Ouder wordende cliënten hebben te maken met verschillende professionals. Het aantal professionals dat betrokken is, hangt af van hun zorgbehoefte en persoonlijke situatie. Multidisciplinaire samenwerking is erg belangrijk.

Vakbekwame medewerkers

Medewerkers die werken met ouder wordende cliënten, hebben specifieke kennis en competenties nodig. Te denken valt aan kennis van verouderingsprocessen, dementie, palliatieve zorg en rouwverwerking. En competenties op het gebied van ontwikkelingsgericht ondersteunen en het omgaan met grenzen.

Passende ondersteuningsstructuur voor medewerkers

De zorg voor ouder wordende mensen kan veel vragen van begeleiders. Ze kunnen bijvoorbeeld te maken krijgen met een toename van fysieke belasting of met morele vragen. Het is van belang dat de manager en de behandelaren aandacht hebben voor zowel de fysieke als de mentale gezondheid van begeleiders, zodat er gerichte acties kunnen worden genomen als dat nodig is.

Meer weten?

Voor medewerkers van 's Heeren Loo staat meer informatie op de [Community Ouderen](#). Andere geïnteresseerden kunnen een kijkje nemen op de website van het [Expertisecentrum Ouderen](#).